

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (stora avdelningen)

den 5 september 2012*

”Polissamarbete och straffrättsligt samarbete — Rambeslut 2002/584/RIF —
Europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna — Artikel 4 led 6 — Skäl till
att verkställighet av den europeiska arresteringsordern får vägras — Genomförande i nationell rätt —
Den gripne är medborgare i den utfärdande medlemsstaten — Europeisk arresteringsorder som
utfärdats i syfte att verkställa ett frihetsstraff — Lagstiftning i en medlemsstat som förbehåller
möjligheten att vägra verkställighet av en europeisk arresteringsorder för de fall då den eftersökta
personen är medborgare i den staten”

I mål C-42/11,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Cour d’appel
d’Amiens (Frankrike) genom beslut av den 18 januari 2011, som inkom till domstolen den
31 januari 2011, i ett förfarande för verkställighet av en europeisk arresteringsorder som utfärdats mot

João Pedro Lopes Da Silva Jorge,

meddelar

DOMSTOLEN (stora avdelningen)

sammansatt av ordföranden V. Skouris, avdelningsordförandena A. Tizzano, J.N. Cunha Rodrigues,
K. Lenaerts, J.-C. Bonichot och U. Lohmus samt domarna A. Rosas, E. Levits, A. Ó Caoimh (referent),
L. Bay Larsen, T. von Danwitz, A. Arabadjiev och C.G. Fernlund,

generaladvokat: P. Mengozzi,

justitiesekreterare: handläggaren R. Şereş,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 31 januari 2012,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- João Pedro Lopes Da Silva Jorge, genom D. Fayein-Bourgeois, avocat,
- Frankrikes regering, genom G. de Bergues, J.-S. Pilczer och B. Beaupère-Manokha, samtliga i
egenskap av ombud,
- Tjeckiens regering, genom M. Smolek och J. Vlácil, båda i egenskap av ombud,
- Tysklands regering, genom T. Henze och J. Kemper, båda i egenskap av ombud,

* Rättegångsspråk: franska.

— Nederländernas regering, genom C. Wissels och M. Bulterman, båda i egenskap av ombud,
— Österrikes regering, genom C. Pesendorfer, i egenskap av ombud,
— Polens regering, genom M. Szpunar, M. Arciszewski och B. Czech, samtliga i egenskap av ombud,
— Europeiska kommissionen, genom W. Bogensberger och R. Troosters, båda i egenskap av ombud,
och efter att den 20 mars 2012 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,
följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 4 led 6 i rådets rambeslut 2002/584/RIF av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna (EGT L 190, s. 1) samt av artikel 18 FEUF.
- 2 Begäran har framställts inom ramen för verkställighet i Frankrike av en europeisk arresteringsorder som utfärdades den 14 september 2006 av brottmålsdomstolen i Lissabon (Portugal) mot João Pedro Lopes Da Silva Jorge, en portugisisk medborgare bosatt i Frankrike, i syfte att verkställa ett femårigt fängelsestraff för narkotikahandel.

Tillämpliga bestämmelser

Internationell rätt

- 3 Artikel 2.2 i konventionen om överförande av dömda personer, undertecknad i Strasbourg den 21 mars 1983, föreskriver följande:

”En person som dömts i en fördragsslutande stats område kan överföras till en annan fördragsslutande stats område i enlighet med bestämmelserna i denna konvention för att undergå verkställighet av den påföljd som har ådömts honom. I detta syfte får han till domlandet eller verkställighetslandet uttrycka sitt önskemål att bli överförd enligt denna konvention.”

- 4 Artikel 3 i denna konvention stadgar följande:

”1. En dömd person kan överföras enligt denna konvention endast på följande villkor:

- a. om han är medborgare i verkställighetslandet;

...

4. Varje fördragsslutande stat kan när som helst genom förklaring ställd till Europarådets generalsekreterare definiera vad den för sin del avser med termen ’medborgare’.”

Unionsrätten

Rambeslut 2002/584

5 Skälen 1 och 5–8 i rambeslut 2002/584 har följande lydelse:

”(1) Enligt slutsatserna från Europeiska rådet i Tammerfors den 15–16 oktober 1999, särskilt punkt 35, bör det formella utlämningsförfarandet avskaffas bland medlemsstaterna när det gäller personer som är på flykt undan rättvisan efter att ha fått sin slutgiltiga dom, och förfaranden för utlämningsärenden påskyndas vad gäller personer som är misstänkta för brott.

...

(5) Målet för unionen att bli ett område med frihet, säkerhet och rättvisa har medfört att behovet av utlämning mellan medlemsstaterna har försvunnit, och att det skall ersättas av ett system för överlämnande mellan rättsliga myndigheter. ... De traditionella samarbetsförbindelser mellan medlemsstaterna som hittills varit rådande bör ersättas av ett system med fri rörlighet för straffrättsliga avgöranden, såväl preliminära som slutliga, i ett område med frihet, säkerhet och rättvisa.

(6) Den europeiska arresteringsorder som införs genom detta rambeslut utgör den första konkreta åtgärde[n] på det straffrättsliga området rörande principen om ömsesidigt erkännande, vilken Europeiska rådet har kallat en 'hörnsten' i det rättsliga samarbetet.

(7) Eftersom målet att ersätta den multilaterala utlämningsordning som bygger på Europeiska utlämningskonventionen av den 13 december 1957 inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och det därför på grund av dess omfattning och verkningar bättre kan uppnås på unionsnivå, kan rådet vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 2 [EU] och i artikel 5 [EG]. ...

(8) Beslut om verkställighet av en europeisk arresteringsorder måste kontrolleras i tillräcklig omfattning, vilket innebär att en rättslig myndighet i den medlemsstat där den eftersökta personen har gripits måste fatta beslutet om huruvida han eller hon skall överlämnas.”

6 I artikel 1 i rambeslut 2002/584 definieras den europeiska arresteringsordern och verkställighetsskyldigheten på följande sätt:

”1. Den europeiska arresteringsordern är ett rättsligt avgörande, utfärdat av en medlemsstat med syftet att en annan medlemsstat skall gripa och överlämna en eftersökt person för lagföring eller för verkställighet av ett fängelsestraff eller en annan frihetsberövande åtgärd.

2. Medlemsstaterna skall verkställa varje europeisk arresteringsorder i enlighet med principen om ömsesidigt erkännande samt bestämmelserna i detta rambeslut.

...”

7 Artikel 3 i rambeslutet räknar upp tre ”[s]käl till att verkställighet av den europeiska arresteringsordern skall vägras”.

8 Artikel 4 i rambeslutet, som avser skälen till att verkställighet av den europeiska arresteringsordern får vägras, anger dessa skäl i sju led. Led 6 stadgar följande:

”Den verkställande rättsliga myndigheten får vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder

...

6. om den europeiska arresteringsordern har utfärdats för verkställighet av ett fängelsestraff eller en annan frihetsberövande åtgärd och den eftersökte uppehåller sig i, är medborgare eller bosatt i den verkställande medlemsstaten och denna stat åtar sig att själv verkställa detta straff eller denna åtgärd enligt denna medlemsstats lagstiftning.”

Rambeslut 2008/909/RIF

9 Skälen 2 och 4 i rådets rambeslut 2008/909/RIF av den 27 november 2008 om tillämpning av principen om ömsesidigt erkännande på brottmålsdomar avseende fängelse eller andra frihetsberövande åtgärder i syfte att verkställa dessa inom Europeiska unionen (EUT L 327, s. 27) har följande lydelse:

”(2) Den 29 november 2000 antog rådet, i enlighet med slutsatserna från Tammerfors, ett åtgärdsprogram för genomförande av principen om ömsesidigt erkännande av domar i brottmål [EGT C 12, 2001, s. 10] och förordade därvid en utvärdering av behovet av moderna mekanismer för ömsesidigt erkännande av lagakraftvunna domar om frihetsberövande (åtgärd 14) samt en utvidgning av principen om överförande av dömda personer till att omfatta personer med hemvist i en medlemsstat (åtgärd 16).

...

(4) Samtliga medlemsstater har ratificerat Europarådets konvention av den 21 mars 1983 om överförande av dömda personer. Enligt denna konvention kan överförande för fortsatt straffverkställighet endast ske till den stat där personen är medborgare och endast med den dömdes och de berörda staternas samtycke. Tilläggsprotokollet till den konventionen av den 18 december 1997, enligt vilket överförande under vissa förutsättningar får ske utan personens samtycke, har inte ratificerats av samtliga medlemsstater. Inget av instrumenten innehåller någon grundläggande skyldighet att ta emot dömda personer för verkställighet av straff eller åtgärder.”

10 Artikel 3 i rambeslutet har rubriken ”Syfte och tillämpningsområde”. Artikel 3.1 stadgar följande:

”Syftet med detta rambeslut är att fastställa regler enligt vilka medlemsstaterna, för att underlätta en social återanpassning av den dömda personen, ska erkänna en dom och verkställa påföljden.”

11 Artikel 17 i rambeslutet har rubriken ”Lag som reglerar verkställigheten”. I artikel 17.1 föreskrivs följande:

”Verkställigheten av en påföljd ska regleras enligt lagen i den verkställande staten. Myndigheterna i den verkställande staten ska, om inte annat följer av punkterna 2 och 3, ha behörighet att besluta om genomförandet av verkställigheten och att fastställa alla åtgärder i samband därmed, inklusive grunderna för förtida eller villkorlig frigivning.”

12 Artikel 25 i rambeslutet, med rubriken ”Verkställighet av påföljder till följd av en europeisk arresteringsorder”, har följande lydelse:

”Utan att det påverkar bestämmelserna i rambeslut [2002/584] ska bestämmelserna i det här rambeslutet i tillämpliga delar, i den utsträckning de är förenliga med bestämmelserna i det rambeslutet, gälla vid verkställighet av påföljder i de fall där en medlemsstat åtar sig att verkställa påföljden enligt artikel 4.6 i det rambeslutet eller där den i enlighet med artikel 5.3 i det rambeslutet har ställt som villkor att personen, i syfte att undvika straffrihet, ska återsändas för att avtjäna påföljden i den berörda medlemsstaten.”

- 13 Artikel 26 i rambeslutet rör enligt rubriken förhållandet till andra avtal och överenskommelser. Artikel 26.1 stadgar följande:

”Bestämmelserna i detta rambeslut ska, utan att det påverkar deras tillämpning i förbindelserna mellan medlemsstater och tredjeland eller deras tillämpning under övergångsperioden enligt artikel 28, från och med den 5 december 2011 ersätta motsvarande konventionsbestämmelser som gäller förbindelserna mellan medlemsstaterna:

— Den europeiska konventionen om överförande av dömda personer av den 21 mars 1983 och tilläggsprotokollet till denna av den 18 december 1997.

– ...”

- 14 I artikel 28.1 i rambeslutet stadgas följande:

”För framställningar som mottagits före den 5 december 2011 kommer även fortsättningsvis gällande rättsliga instrument om överförande av dömda personer att vara i kraft. För framställningar som tas emot efter detta datum ska de regler gälla som antas av medlemsstaterna i enlighet med detta rambeslut.”

- 15 Artikel 29.1 i rambeslutet föreskriver följande:

”Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att följa detta rambeslut senast den 5 december 2011.”

Fransk rätt

- 16 Artikel 695-24 i straffprocesslagen (code de procédure pénale) föreskriver följande:

”Verkställighet av en europeisk arresteringsorder får vägras:

...

2. om den person som eftersöks för verkställighet av ett fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd är fransk medborgare och den behöriga franska myndigheten åtar sig att ombesörja verkställigheten.

...”

Twisten vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

- 17 Genom dom av den 3 december 2003, som vunnit laga kraft, dömde brottmålsdomstolen i Lissabon João Pedro Lopes Da Silva Jorge till fem års fängelse för narkotikahandel under perioden april–juli 2002.
- 18 Den 14 september 2006 utfärdade nämnda domstol en europeisk arresteringsorder mot João Pedro Lopes Da Silva Jorge i syfte att verkställa detta straff.
- 19 João Pedro Lopes Da Silva Jorge bosatte sig sedermera i Frankrike. Han gifte sig den 11 juli 2009 med en fransk medborgare, och de bor sedan dess tillsammans i Frankrike. João Pedro Lopes Da Silva Jorge är sedan den 3 februari 2008 tillsvidareanställd som lastbilschaufför i regionen av ett bolag etablerat i Frankrike.

- 20 Med anledning av en kallelse per telefon inställde sig João Pedro Lopes Da Silva Jorge den 19 maj 2010 hos den behöriga franska polismyndigheten, som verkställde den europeiska arresteringsorder som hade utfärdats mot honom och underrättade honom om hans rättigheter.
- 21 Den allmänna åklagaren vid Cour d'appel d'Amiens (Frankrike) beslutade den 20 maj 2010 om anhållan av João Pedro Lopes Da Silva Jorge, efter att ha förhört sig om hans identitet och underrättat honom om innehållet i den europeiska arresteringsordern och om hans rätt till försvar.
- 22 Cour d'appel d'Amiens beslutade den 25 maj 2010 att försätta João Pedro Lopes Da Silva Jorge på fri fot och placerade honom under domstolsövervakning.
- 23 Åklagaren begärde i förfarandet för verkställighet av den europeiska arresteringsordern att João Pedro Lopes Da Silva Jorge skulle överlämnas till de utfärdande rättsliga myndigheterna, eftersom dessa uppfyllt de lagstadgade villkoren för utfärdande av arresteringsordern och inget av de tvingande eller fakultativa skäl till att vägra verkställigheten som anges i bland annat artikel 695-24 i den franska straffprocesslagen var för handen. Åklagaren bereddes tillfälle att yttra sig om relevansen av domstolens dom av den 6 oktober 2009 i mål C-123/08, Wolzenburg (REG 2009, s. I-9621). Åklagaren ansåg att João Pedro Lopes Da Silva Jorge med tillämpning av denna dom har rätt att åberopa den franska lagstiftningen om villkoren för när den behöriga rättsliga myndigheten får vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder som utfärdats i syfte att verkställa ett frihetsstraff och, således, artikel 695-24 i straffprocesslagen. Han anmärkte emellertid att det skäl till att vägra verkställighet av en europeisk arresteringsorder avseende endast franska medborgare som anges i nämnda bestämmelse är fakultativt, i enlighet med artikel 4 led 6 i rambeslut 2002/584. Såsom brottmålsavdelningen vid Cour de cassation (Frankrike) slagit fast i dom av den 7 februari 2007 (nr 07-80.162, Bull. Crim. n° 39), är artikel 695-24 i straffprocesslagen således tillämplig endast på franska medborgare och förutsatt att de behöriga franska myndigheterna åtagit sig att själva ombesörja verkställigheten av straffet.
- 24 João Pedro Lopes Da Silva Jorge begärde emellertid att den hänskjutande domstolen skulle vägra verkställighet av den europeiska arresteringsordern och besluta att han skulle få avtjäna sitt fängelsestraff i Frankrike. Han anförde att det skulle strida mot artikel 8 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, undertecknad i Rom den 4 november 1950, att överlämna honom till de portugisiska rättsliga myndigheterna. Hans rätt till skydd för privat- och familjeliv skulle kränkas på ett oproportionerligt sätt, eftersom han bor i Frankrike med sin hustru som är fransk medborgare och han är tillsvidareanställd i den medlemsstaten av ett franskt företag, som lastbilschaufför i regionen. Han åberopade även domen i det ovannämnda målet Wolzenburg till stöd för att artikel 695-24 i straffprocesslagen utgör ett felaktigt införlivande av artikel 4 led 6 i rambeslut 2002/584, eftersom det anges att skälet att vägra verkställighet i den nationella bestämmelsen endast kan tillämpas på det egna landets medborgare, medan det enligt unionsbestämmelsen även kan tillämpas på den verkställande medlemsstatens medborgare. Detta utgör dessutom diskriminering på grund av nationalitet i den mening som avses i artikel 18 FEUF, eftersom skillnaden i behandling enligt denna nationella bestämmelse av de egna medborgarna och andra medlemsstaters medborgare inte är objektivt motiverad.
- 25 I begäran om förhandsavgörande frågade sig Cour d'appel d'Amiens följaktligen huruvida artikel 695-24 i straffprocesslagen mot bakgrund av domen i det ovannämnda målet Wolzenburg är förenlig med artikel 4 led 6 i rambeslut 2002/584 och med artikel 18 FEUF, med tanke på att det enligt denna nationella bestämmelse endast är det egna landets medborgare som kan omfattas av det skäl till att verkställighet av en europeisk arresteringsorder får vägras som anges i nämnda artikel 4 led 6.

26 Mot denna bakgrund beslutade Cour d'appel d'Amiens att vilandeförklara ärendet och ställa följande frågor till domstolen:

- ”1) Utgör icke-diskrimineringsprincipen i artikel [18 FEUF] hinder mot en sådan nationell bestämmelse som artikel 695-24 i straffprocesslagen, som innebär att det är möjligt att vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder som utfärdats för verkställighet av ett frihetsstraff endast då den eftersökte är fransk medborgare, och de behöriga franska myndigheterna åtar sig att ombesörja verkställigheten?
- 2) Har genomförandet i nationell rätt av det skäl till vägrad verkställighet som föreskrivs i artikel 4 led 6 i rambeslut [2002/584] överlämnats till medlemsstaternas eget skön eller är genomförandet tvingande, och i synnerhet, kan en medlemsstat anta en bestämmelse som medför diskriminering på grund av nationalitet?”

Prövning av tolkningsfrågorna

- 27 Den nationella domstolen har ställt sina frågor för att få klarhet i huruvida artikel 4 led 6 i rambeslut 2002/584 och artikel 18 FEUF ska tolkas så, att en verkställande medlemsstat vid införlivandet av artikel 4 led 6 kan besluta att begränsa de situationer där den verkställande nationella rättsliga myndigheten har rätt att vägra att överlämna en person som omfattas av bestämmelsens tillämpningsområde genom att undantagslöst och automatiskt utesluta alla medborgare från andra medlemsstater som uppehåller sig eller är bosatta i den medlemsstaten.
- 28 Domstolen erinrar om att rambeslut 2002/584, såsom särskilt framgår av artiklarna 1.1 och 1.2 samt av skälen 5 och 7 i detsamma, avser att ersätta den multilaterala utlämningsordningen mellan medlemsstaterna med ett system för överlämnande av dömda eller misstänkta personer mellan rättsliga myndigheter för verkställighet av domar eller för lagföring, och att systemet ska grundas på principen om ömsesidigt erkännande (se dom av den 3 maj 2007 i mål C-305/05, *Advocaten voor de Wereld*, REG 2007, s. I-3633, punkt 28, och av den 17 juli 2008 i mål C-66/08, *Kozłowski*, REG 2008, s. I-6041, punkterna 31 och 43, domen i det ovannämnda målet *Wolzenburg*, punkt 56, och dom av den 16 november 2010 i mål C-261/09, *Mantello*, REU 2010, s. I-11477, punkt 35).
- 29 Denna princip innebär enligt artikel 1.2 i rambeslutet att medlemsstaterna i princip är skyldiga att vidta åtgärder med anledning av en europeisk arresteringsorder (dom av den 1 december 2008 i mål C-388/08 PPU, *Leymann och Pustovarov*, REG 2008, s. I-8983, punkt 51, samt domarna i de ovannämnda målen *Wolzenburg*, punkt 57, och *Mantello*, punkterna 36 och 37).
- 30 Även om rambeslut 2002/584 är uppbyggt kring principen om ömsesidigt erkännande medför inte detta erkännande någon absolut skyldighet att verkställa en utfärdad europeisk arresteringsorder. Rambeslutet är nämligen uppbyggt så, vilket bland annat framgår av artikel 4 i beslutet, att medlemsstaterna har en möjlighet att i speciella situationer tillåta de behöriga rättsliga myndigheterna att besluta att ett utdömt fängelsestraff ska verkställas i den verkställande medlemsstaten (dom av den 21 oktober 2010 i mål C-306/09, *B.*, REU 2010, s. I-10341, punkterna 50 och 51).
- 31 Så är fallet särskilt beträffande artikel 4 led 6 i rambeslut 2002/584, enligt vilken den verkställande rättsliga myndigheten får vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder om den har utfärdats för verkställighet av ett fängelsestraff och den eftersökte ”uppehåller sig i, är medborgare eller bosatt i den verkställande medlemsstaten” och denna stat åtar sig att själv verkställa detta straff enligt sin nationella lagstiftning.

- 32 Domstolen har redan tidigare slagit fast att syftet med detta skäl till att verkställighet får vägras bland annat är att den verkställande rättsliga myndigheten ska kunna fästa särskild vikt vid möjligheterna att underlätta den eftersökta personens återanpassning till samhället efter det att denne avtjänat sitt straff (se domarna i de ovannämnda målen Kozłowski, punkt 45, Wolzenburg, punkterna 62 och 67, och B., punkt 52).
- 33 Medlemsstaterna har förvisso ett visst utrymme för skönsmässig bedömning vid genomförandet av denna bestämmelse. En verkställande medlemsstat har rätt att endast eftersträva ett sådant syfte i förhållande till personer som har uppvisat en viss grad av integration i samhället i nämnda medlemsstat (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet Wolzenburg, punkterna 61, 67 och 73).
- 34 Medlemsstaterna får således, vid genomförande av artikel 4 led 6 i rambeslut 2002/584, i linje med huvudregeln i artikel 1.2 i rambeslutet, begränsa de fall där det är möjligt att i egenskap av verkställande medlemsstat vägra att överlämna en person som omfattas av tillämpningsområdet för nämnda artikel 4 led 6, genom att villkora tillämpningen av den bestämmelsen – när den eftersökta personen är medborgare i en annan medlemsstat och har uppehållsrätt enligt artikel 21.1 FEUF – med att denne lagligen har uppehållit sig en viss period i den verkställande medlemsstaten (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet Wolzenburg, punkterna 62 och 74).
- 35 Om en medlemsstat genomför artikel 4 led 6 i rambeslut 2002/584 i sin nationella rätt, måste den emellertid ta hänsyn till att denna bestämmelse endast är tillämplig på den som är ”medborgare” i den verkställande medlemsstaten eller som, om han eller hon inte är medborgare i den staten, ”uppehåller sig” i eller är ”bosatt” där (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet Kozłowski, punkt 34).
- 36 Uttrycken ”uppehåller sig” och ”bosatt” ska ges en enhetlig tolkning i alla medlemsstater, då de hänför sig till autonoma unionsrättsliga begrepp (se domen i det ovannämnda målet Kozłowski, punkterna 41–43).
- 37 Även om medlemsstaterna, såsom framgår av punkt 33 ovan, har ett visst utrymme för skönsmässig bedömning när de införlivar artikel 4 led 6 i rambeslut 2002/584 med sin nationella rätt, kan de inte ge dessa uttryck en större räckvidd än den som följer av en enhetlig tolkning av denna bestämmelse i alla medlemsstater (se domen i det ovannämnda målet Kozłowski, punkt 43).
- 38 Domstolen har redan tidigare slagit fast att uttrycket ”uppehåller sig” inte kan ges en så vid tolkning att den verkställande rättsliga myndigheten får vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder redan av det skälet att den eftersökta personen tillfälligt befinner sig i den verkställande medlemsstaten (domen i det ovannämnda målet Kozłowski, punkt 36).
- 39 Medlemsstaterna måste också iaktta artikel 18 FEUF när de införlivar artikel 4 led 6 i rambeslut 2002/584 med sin nationella rätt.
- 40 Med hänsyn till det syfte som särskilt eftersträvas med artikel 4 led 6 i rambeslut 2002/584, som det erinras om i punkt 32 ovan – det vill säga att underlätta återanpassningen till samhället för en person som dömts till ett frihetsstraff i en annan medlemsstat – ska medborgare i den verkställande medlemsstaten och medborgare i andra medlemsstater som bor eller uppehåller sig i den verkställande medlemsstaten och är integrerade i samhället i den staten i princip inte behandlas olika (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet Wolzenburg, punkt 68).

- 41 Under dessa omständigheter kan det inte tillåtas att en eftersökt person som utan att vara medborgare i den verkställande medlemsstaten uppehåller sig eller är bosatt där sedan en viss tid tillbaka inte i något fall kan anses ha en sådan anknytning till denna medlemsstat som skulle kunna motivera att detta skäl till att verkställighet får vägras kan göras gällande (domen i det ovannämnda målet Wolzenburg, punkt 37).
- 42 Såsom framgår av punkt 34 ovan har domstolen redan konstaterat – beträffande en medlemsstat som genomfört artikel 4 led 6 i rambeslut 2002/584 genom att föreskriva särskilda villkor för tillämpningen av den bestämmelsen – att i likhet med ett krav på medborgarskap i det egna landet kan ett krav på fem års oavbruten vistelse för medborgare i andra medlemsstater anses säkerställa att den eftersökta personen är tillräcklig integrerad i den verkställande medlemsstaten (domen i det ovannämnda målet Wolzenburg, punkt 68).
- 43 Domstolen har även slagit fast att när en medlemsstat har genomfört artikel 4 led 6 i rambeslut 2002/584 utan att föreskriva särskilda villkor avseende tillämpningen av denna bestämmelse, ankommer det på den verkställande rättsliga myndigheten att göra en helhetsbedömning i syfte att i den specifika situationen bedöma huruvida den eftersökta personen har sådan anknytning till den verkställande medlemsstaten att denne ska anses vara bosatt eller uppehålla sig i den staten i den mening som avses i artikel 4 led i 6 i rambeslutet. Denna bedömning ska grunda sig på flera objektiva omständigheter som kännetecknar personens situation, bland annat varaktigheten och arten av den eftersökta personens vistelse och villkoren för denna, samt familjeband och ekonomiska band (se, för ett liknande resonemang, domarna i de ovannämnda målen Kozłowski, punkterna 48 och 49, och Wolzenburg, punkt 76).
- 44 För att motivera skillnaden i behandling av franska medborgare och medborgare i andra medlemsstater, har den franska regeringen dock gjort gällande att rambeslut 2002/584 inte innehåller någon mekanism som gör det möjligt för en medlemsstat att verkställa ett straff som utdömts i en annan medlemsstat – genom att artikel 4 led 6 i rambeslutet i detta avseende hänvisar till medlemsstaternas nationella rätt – eftersom en tillämpning av skälet till att vägra verkställighet i den bestämmelsen förutsätter att den verkställande medlemsstaten åtar sig att verkställa straffet ”enligt denna medlemsstats lagstiftning”.
- 45 Den franska regeringen har anfört att den enligt nu gällande fransk rätt inte kan åta sig att verkställa ett straff för en person som inte är fransk medborgare. Till skillnad från andra medlemsstater är Republiken Frankrike varken part till den europeiska konventionen om brottmålsdoms internationella rättsverkningar, undertecknad i Haag den 28 maj 1970, eller till konventionen mellan Europeiska gemenskapernas medlemsstater om verkställighet av utländska brottmålsdomar av den 13 november 1991. Däremot har Republiken Frankrike, liksom alla de övriga medlemsstaterna, ratificerat den europeiska konventionen om överförande av dömda personer, undertecknad i Strasbourg den 21 mars 1983. Enligt artikel 3.1 a i sistnämnda konvention kan en dömd person endast överföras till den stat där han är medborgare för verkställighet av ett straff.
- 46 Den franska regeringen har betonat att det var precis av denna anledning som unionslagstiftaren antog rambeslut 2008/909, som bland annat syftar till att utsträcka principen om överföring av dömda personer till att även omfatta personer bosatta i andra medlemsstater. Rambeslut 2008/909 är enligt artikel 25 i beslutet tillämpligt på verkställighet av domar i de fall där en medlemsstat åtar sig att verkställa påföljden enligt artikel 4 led 6 i rambeslut 2002/584. Enligt artikel 29 i rambeslut 2008/909 skulle medlemsstaterna senast den 5 december 2011 ha vidtagit de åtgärder som är nödvändiga för att följa detta rambeslut. Enligt artikel 28.1 i samma beslut kommer för framställningar som mottagits före den 5 december 2011 även fortsättningsvis gällande rättsliga instrument om överförande av dömda personer att vara i kraft.

- 47 Sålösom den franska regeringen självp uppgett som svar på en fråga från domstolen vid förhandlingen, och såsom även den tyska och den nederländska regeringen gjort gällande, innebär artikel 3.1 a i nämnda konvention om överförande av dömda personer att de fördragsslutande staterna kan begränsa möjligheten att verkställa straff utdömda i andra stater i det egna landet till att gälla de egna medborgarna, medan däremot varken denna konvention eller någon annan folkrättslig regel förpliktar staterna att föreskriva en sådan bestämmelse.
- 48 Vid förhandlingen anförde Europeiska kommissionen, utan att bli motsagd, att varje fördragsslutande stat när som helst, med stöd av artikel 3.4 i nämnda konvention, genom förklaring ställd till Europarådets generalsekreterare kan definiera vad den för sin del avser med termen "medborgare" vid tillämpningen av konventionen, och därvid inkludera vissa kategorier av personer som uppehåller sig eller är bosatta i den staten utan att faktiskt vara medborgare där. Vissa av de fördragsslutande staterna har avgett sådana förklaringar, bland annat Konungariket Danmark, Irland, Republiken Italien, Republiken Finland och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland.
- 49 Den påstådda omöjligheten att i den verkställande medlemsstaten verkställa ett frihetsstraff utdömt i en annan medlemsstat mot en medborgare i en annan medlemsstat kan således inte motivera den skillnad i behandling av en sådan medborgare och en fransk medborgare som följer av att det skäl till att verkställighet får vägras som anges i artikel 4 led 6 i rambeslut 2002/584 är förbehållet de egna medborgarna.
- 50 Om medlemsstaterna införlivar artikel 4 led 6 i rambeslut 2002/584 med sin nationella rätt kan de följaktligen inte, utan att åsidosätta principen om förbud mot diskriminering på grund av nationalitet, inskränka det skälet att vägra verkställighet till att enbart gälla de egna medborgarna och därvid undantagslöst och automatiskt utesluta medborgare i andra medlemsstater som uppehåller sig eller är bosatta i den verkställande medlemsstaten oavsett vad de har för anknytning till den medlemsstaten.
- 51 Det konstaterandet betyder inte att medlemsstaten i fråga nödvändigtvis måste vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder som utfärdats mot en person som är bosatt eller uppehåller sig i den staten. Den verkställande rättsliga myndigheten ska, om den aktuella personen är integrerad i samhället i den medlemsstaten i sådan grad att det är jämförbart med att vara medborgare där, kunna bedöma om det finns ett berättigat intresse som motiverar att det straff som utdömts i den utfärdande medlemsstaten verkställs i den verkställande medlemsstaten.
- 52 Av detta följer att även om en medlemsstat inom ramen för införlivandet av artikel 4 led 6 i rambeslut 2002/584 kan besluta att inskränka de fall där den nationella verkställande rättsliga myndigheten får vägra att överlämna en person som omfattas av den bestämmelsens tillämpningsområde – och följaktligen förstärker det system för överlämnande som införts genom detta rambeslut i enlighet med principen om ömsesidigt erkännande (domen i det ovannämnda målet Wolzenburg, punkterna 58 och 59) – kan den inte undantagslöst och automatiskt utesluta alla medborgare från andra medlemsstater som uppehåller sig eller är bosatta där från detta tillämpningsområde oavsett vad de har för anknytning till det landet.
- 53 Även om rambeslut enligt artikel 34.2 b EU inte kan ha direkt effekt, medför enligt rättspraxis deras tvingande karaktär en skyldighet för nationella myndigheter, och i synnerhet nationella domstolar, att göra en konform tolkning av nationell rätt (dom av den 16 juni 2005 i mål C-105/03, Pupino, REG 2005, s. I-5285, punkterna 33 och 34).
- 54 De nationella domstolarna är vid tillämpningen av nationell rätt skyldiga att i den utsträckning det är möjligt tolka denna mot bakgrund av rambeslutets ordalydelse och syfte så att det resultat som avses i beslutet uppnås. Denna skyldighet att göra en konform tolkning av nationell rätt följer av EUF-fördragets systematik, eftersom den gör det möjligt för de nationella domstolarna att inom ramen för sin behörighet säkerställa att unionsrätten ges full verkan när de avgör tvister som

anhängiggjorts vid dem (se, för ett liknande resonemang, bland annat dom av den 5 oktober 2004 i de förenade målen C-397/01-C-403/01, Pfeiffer m.fl., REG 2004, s. I-8835, punkterna 113 och 114, och av den 24 januari 2012 i mål C-282/10, Dominguez, punkt 24).

- 55 Principen om konform tolkning av nationell rätt har förvisso vissa begränsningar. Den nationella domstolens skyldighet att beakta ett rambesluts innehåll vid tolkningen och tillämpningen av relevanta bestämmelser i nationell rätt begränsas således av allmänna rättsprinciper och kan inte tjäna som grund för att tolka nationell rätt *contra legem* (se, för ett liknande resonemang, domarna i de ovannämnda målen Pupino, punkt 47, och Dominguez, punkt 25 och där angiven rättspraxis).
- 56 Principen om konform tolkning innebär icke desto mindre att de nationella domstolarna ska göra allt som ligger inom deras behörighet, med hänsyn till den nationella rätten i dess helhet och med tillämpning av de tolkningsmetoder som är erkända i nationell rätt, för att säkerställa att det aktuella direktivet ges full verkan och för att uppnå ett resultat som är förenligt med direktivets syfte (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet Dominguez, punkt 27 och där angiven rättspraxis).
- 57 I ärendet vid den nationella domstolen måste denna därför beakta inte bara bestämmelserna för införlivande av rambeslut 2002/584 utan även de bestämmelser och principer i den nationella rättsordningen som gäller avseende vilka åtgärder en domstol kan vidta vid diskriminering som är förbjuden enligt nationell rätt, bland annat möjligheterna att motverka diskrimineringen till dess lagstiftaren har vidtagit nödvändiga åtgärder för att undanröja den.
- 58 Om en sådan tillämpning av den nationella rätten är möjlig, ankommer det på den nationella domstolen att i det aktuella ärendet pröva huruvida den eftersökta personen har tillräcklig anknytning till den verkställande staten, grundat på en helhetsbedömning av de objektiva omständigheter som kännetecknar personens situation, bland annat familjeband samt ekonomiska och sociala band, som visar att denne är så integrerad i samhället i den staten att han eller hon i praktiken befinner sig i en motsvarande situation som en medborgare där.
- 59 Av vad som anförts följer att de hänskjutna frågorna ska besvaras på följande sätt. Artikel 4 led 6 i rambeslut 2002/584 och artikel 18 FEUF ska tolkas så, att en medlemsstat vid införlivandet av nämnda artikel 4 led 6 förvisso kan besluta att inskränka de fall där den nationella verkställande rättsliga myndigheten kan vägra att överlämna en person som omfattas av den bestämmelsens tillämpningsområde. Den kan därvid dock inte undantagslöst och automatiskt utesluta alla medborgare från andra medlemsstater som uppehåller sig eller är bosatta där från detta tillämpningsområde, oavsett vad de har för anknytning till det landet.
- 60 Den hänskjutande domstolen är skyldig att, med hänsyn till den nationella rätten i dess helhet och med tillämpning av de tolkningsmetoder som är erkända i densamma, mot bakgrund av ordalydelsen av och syftet med rambeslut 2002/584, i möjligaste mån tolka den nationella rätten så, att den fulla verkan av detta rambeslut säkerställs och så att ett resultat som är förenligt med beslutets syfte uppnås.

Rättegångskostnader

- 61 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (stora avdelningen) följande:

Artikel 4 led 6 i rådets rambeslut 2002/584/RIF av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna och artikel 18 FEUF ska tolkas så, att en medlemsstat vid införlivandet av nämnda artikel 4 led 6 förvisso kan besluta att inskränka de fall där den nationella verkställande rättsliga myndigheten kan vägra att överlämna en person som omfattas av den bestämmelsens tillämpningsområde. Den kan därvid dock inte undantagslöst och automatiskt utesluta alla medborgare från andra medlemsstater som uppehåller sig eller är bosatta där från detta tillämpningsområde, oavsett vad de har för anknytning till det landet.

Den hänskjutande domstolen är skyldig att, med hänsyn till den nationella rätten i dess helhet och med tillämpning av de tolkningsmetoder som är erkända i densamma, mot bakgrund av ordalydelsen av och syftet med rambeslut 2002/584, i möjligaste mån tolka den nationella rätten så, att den fulla verkan av detta rambeslut säkerställs och så att ett resultat som är förenligt med beslutets syfte uppnås.

Underskrifter